

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל כא"ב תיאום ובקרה
האגף לחינוך מבוגרים

רמת הבחינה : גמר
מועד הבחינה : חורף תשע"ג, 2013
היקף הבחינה : שתי יחידות לימוד
מספר שאלון : 990202

תיכונות
ככה עולים כיתה בחיים

תקשורת המונים - 2 יח"ל

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה בשאלון זה ארבעה פרקים:

פרק ראשון (10X4) 40 נקודות.

פרק שני (10X4) 40 נקודות.

פרק שלישי (2X5) 10 נקודות.

פרק רביעי (2X5) 10 נקודות

סה"כ: 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין

פרטי מרכז ההשכלה:

ד. מלא את הפרטים הבאים:

שם: _____	מספר נבחן: _____
כתובת המוסד: _____	שם נבחן: _____
קוד מוסד: _____	שם משפחה פרטי
מקום בחינה: _____	מס' ת"ז: <input type="text"/>

הדבק מדבקת שאלון	הדבק מדבקת נבחן
------------------	-----------------

בהצלחה!

שם המעריך: _____
ציון בחינה: _____

פרק ראשון (40 נקודות)

קראו את הקטע שלפניכם והשיבו על ארבע (4) שאלות מבין השאלות 1-5:

בימים אלו אנו נמצאים בעיצומה של תקופת בחירות. בתקופת זו אנו עדים לשינויים רבים במפה הפוליטית: מפלגת "הליכוד" מתאחדת עם "ישראל ביתנו", למפלגת "העבודה" יש מנהיגה חדשה, יאיר לפיד הקים את מפלגת "יש עתיד", ציפי לבני הקימה את מפלגת "התנועה" וייתכנו שינויים נוספים.

כל מפלגה משתדלת לגייס שמות חדשים ומרעננים בתקווה כי שמות אלו יביאו להם קולות נוספים.

כלי התקשורת השונים עוקבים אחר השינויים הללו, מדווחים לנו עליהם ומביאים פרשנים להסביר את המתרחש. הם מנסים לעשות לנו, צרכני התקשורת, סדר במפה הפוליטית המשתנה ולנתח את הסיבות השונות העומדות מאחורי השינויים המתרחשים לנגד עיננו.

באחת מתכניות האקטואליה בטלוויזיה התראיינו שני פרשנים שדעותיהם חלוקות. בעקבות הדברים שאמרו הפרשנים, פנה מנחה התכנית לצופים ואמר: "כדאי לזכור שגם לפרשנים יש דעות, ושום פרשנות לא יכולה להחליף את השקפת העולם שלכם".

השאלות

1. "פרשן" הוא מומחה לנושא שעליו הוא בא לדבר - האם למרות מומחיותו יש מקום, למי שאיננו מומחה, לחלוק על דעתו? הסבר את תשובתך. (10 נק')

2. יש דעה האומרת שכדי לדעת באמת את העובדות, צריך לראות, לשמוע ולקרא יותר מאמצעי תקשורת אחד. האם אתה מסכים עם דעה זאת? נמק. (10 נק')

3. לתקשורת חמישה (5) תפקידים. מנה שניים (2) מתפקידיה בתהליך הבחירות המופיעים בגוף הטקסט. (10 נק')

4. מערכת הבחירות עונה על מספר קריטריונים חדשתיים. מנה והסבר שני (2) קריטריונים חדשתיים עליהם עונה מערכת הבחירות. (10 נק')

5. איזו בעיה אתית יכולה להתעורר כאשר בעליו של גוף תקשורת תומך בגלוי באחד המתמודדים לראשות הממשלה? בתשובתך נא להסביר את המושג אתיקה. (10 נק')

פרק שני (40 נקודות)
יש להשיב על ארבע (4) שאלות מבין השאלות 6-11.

6. חופש הביטוי

מנה שלוש הצדקות לחופש הביטוי במדינה דמוקרטית? (10 נק')

7. מפת התקשורת בישראל

בזמן האחרון אנחנו עדים לכך שבחדשות יש לא מעט תכנים בידוריים.
היכן צפוי שנצפה ביותר תכנים בידוריים - בערוץ הציבורי או בערוצים המסחריים?
(10 נק')

8. "סדר היום הציבורי"

א. הסבר את המושג "עיצוב דעת קהל"?

(5 נק')

ב. באילו דרכים משתמשת התקשורת על מנת להשפיע על סדר

(5 נק')

היום הציבורי?

9. גישת "המחט התת-עורית" (גישת המזרק).

א. הסבר בקצרה מהי גישת "המחט התת-עורית"?

(4 נק')

ב. האם גישה זו מתאימה יותר למודל הקווי (ליניארי) בתקשורת

(6 נק')

או למודל המעגלי? נמק.

10. מודל כספי להתפתחות כלי התקשורת

במודל כספי ארבעה שלבים : פריצה, התמסדות, התגוננות והסתגלות.

א. הסבר בקצרה כל שלב מארבעת השלבים.

(6 נק')

ב. באיזו שלב נמצאת הטלוויזיה? נמק.

(4 נק')

11. אירוע מדיה

א. הסבר מדוע אירוע 'אסון שריפת הכרמל' אינו נחשב לאירוע מדיה. (7 נק')

ב. לאיזה סוג של אירוע מדיה תיחשב השבעתו של ראש ממשלת ישראל? (3 נק')

פרק שלישי (10 נקודות)

יש להשיב על חמש (5) שאלות מבין השאלות 12-19.

הקף בעיגול את התשובה הנכונה - "נכון" או "לא נכון".

12. אסכולת המחט התת-עורית (גישת המזרק), שייכת למסורת ההשפעות הכול יכולות (חזקות).
נכון / לא נכון

13. גישת השימושים והסיפוקים שייכת למסורת ההשפעות המוגבלות.

נכון / לא נכון

14. המושג 'טוק-בק' מתייחס לעימות טלוויזיוני בשידור ישיר.

נכון / לא נכון

15. 'רעש' בתקשורת יכול להתייחס גם לאי-קליטה של שידור ברדיו.

נכון / לא נכון

16. על-פי תיאורית "החיברות", ספר ילדים אינו יכול להיחשב כסוכן "חיברות".

נכון / לא נכון

17. לאחר שניתן "צו איסור פרסום", לא ניתן לערער עליו ולהסירו.

נכון / לא נכון

18. בשלטון טוטאליטרי (דיקטטורי) התקשורת הינה "השופר" של השלטון.

נכון / לא נכון

19. כול מה שמעניין את הציבור צריך שיתפרסם במדיה (אמצעי התקשורת).

נכון / לא נכון

פרק רביעי (10 נקודות)

שאלון רב-ברירה (אמריקאי)

יש להשיב על חמש (5) שאלות מבין השאלות 20-27.

סמן את התשובה הנכונה ביותר.

20. על-פי "אובדן הילדות" של ניל פוסטמן:

- א. חשיפה לתקשורת של ילדים מקרבת בינם לבין הוריהם.
- ב. ההורים הם הילדים החדשים.
- ג. יכולת תפקודם של ההורים כגורם המסנן מידע לילדיהם הולך ונשחק.
- ד. חשיפה מרובה לאינטרנט גורמת לבדידות אצל ילדים.

21. תוכנית הסאטירה "מצב האומה" בערוץ 2:

- א. מייצרת תחושה של "אסקפיזם" (בריחה מהמציאות) אצל הצופה.
- ב. ממלאת את הצורך שלנו בבידור.
- ג. עונה על תפקידה של התקשורת כתקשורת "מגייסת".
- ד. ממלאת את הצורך שלנו בסיקור סביבה ופרשנות.

22. משחק גמר המונדיאל ייחשב:

- א. לאירוע מדיה מסוג "כיבושים".
- ב. לאירוע מדיה מסוג "עימותים".
- ג. לאירוע מדיה מסוג "הכתרות".
- ד. זה בכלל אינו אירוע מדיה, אלא אירוע חדשותי.

23. שיחה בין 2 אנשים בטלפון הסלולארי היא:

- א. תקשורת בינאישית ישירה בלתי מתווכת.
- ב. תקשורת חד- סטרית באמצעות תיווך טכנולוגי.
- ג. תקשורת המונים.
- ד. תקשורת בינאישית מתווכת.

24. "בעלות צולבת":

- א. מעודדת את התחרות בין כלי התקשורת.
- ב. מזמינה את הצופים לצפות בערוצי טלוויזיה נוספים.
- ג. מצמצמת את מספרם של מקורות המידע.
- ד. היא כלי בידי הממשל לשמור על הדמוקרטיה.

25. חמשת הממ"ים הם:

- א. חמישה עקרונות הקיימים בכתבה עיתונאית.
- ב. שם נוסף לחמשת תפקידיה של התקשורת.
- ג. חמשת כללי האתיקה העיתונאיים.
- ד. קיצור לחמשת העקרונות של חופש הביטוי.

26. מטרתה של פרסומת בטלוויזיה היא:

- א. להשפיע באופן בלתי מכוון על צרכן התקשורת.
- ב. להשפיע על צרכן התקשורת להביע את דעתו.
- ג. להשפיע באופן מכוון על צרכן התקשורת.
- ד. להשפיע על הידע והשקפת העולם של צרכן התקשורת.

27. על-פי גישת "השימושים והסיפוקים", על איזה צורך עונים סרטי המדע בדיוני השונים:

א. צורך קוגניטיבי.

ב. צורך אסקפיסטי.

ג. צורך אינטגרטיבי חברתי ולאומי (השתייכותי).

ד. הם לא עונים על שום צורך.

ב ה צ ל ח ה !!!